

บทที่ 5

เด็กที่มีระดับสติปัญญาสูง

วัตถุประสงค์

หลังจากที่นักศึกษาอ่านจบบทนี้แล้วจะทำให้ นักศึกษาสามารถ

1. อธิบายความหมายของคำว่า “เด็กปัญญาเลิศ” ได้
2. เปรียบเทียบได้ว่าเด็กปัญญาเลิศมีลักษณะทั้งทางด้านร่างกาย การเรียนรู้ สัมฤทธิ์ผลทางการเรียน สุขภาพจิต เป็นต้น แตกต่างจากเด็กปกติอย่างไรบ้าง
3. บอกได้ว่าเด็กปัญญาเลิศมีปัญหาทางด้านใดบ้างและมีแนวทางในการช่วยเหลือเด็กปัญญาเลิศเหล่านั้นอย่างไร
4. แนะนำแนวทางในการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับเด็กปัญญาเลิศได้

สาระสำคัญ

1. เด็กปัญญาเลิศ หมายถึงเด็กที่มีความสามารถพิเศษกว่าเด็กปกติทั่วไปในด้านสติปัญญา หรือความถนัด หรือความคิดสร้างสรรค์ หรือทางความเป็นผู้นำ
2. เด็กปัญญาเลิศมีลักษณะที่แตกต่างไปจากเด็กปกติทั้งในด้านการเรียนรู้ สัมฤทธิ์ผลทางการเรียน สุขภาพจิตและเด็กเหล่านี้มักจะมีปัญหาด้านการปรับตัวและมีความรู้สึกต่อยกกว่าเพื่อน ๆ ในด้านกีฬา
3. ในด้านการจัดการศึกษาให้แก่เด็กปัญญาเลิศอาจจัดได้ 3 วิธี ได้แก่ การจัดโครงการสอนเร่ง การจัดชั้นเรียนตามระดับความสามารถของกลุ่มเด็ก และการเพิ่มพูนความรู้ในชั้นเรียน

เด็กที่มีระดับสติปัญญาสูง

เด็กที่มีระดับสติปัญญาสูง (The Intellectually Gifted Child)

คำศัพท์ที่ใช้เรียกเด็กที่มีระดับสติปัญญาสูงมีอยู่หลายคำ เช่น “เด็กอัจฉริยะ” “เด็กเก่ง” “เด็กที่มีพรสวรรค์” “เด็กฉลาด” แต่ปัจจุบันศัพท์วิชาการมักใช้คำว่า “เด็กปัญญาเลิศ” และ “เด็กที่มีความถนัดสูง”

ความสนใจในเรื่องของเด็กปัญญาเลิศมีมานานแล้ว นับตั้งแต่สมัยกรีกโบราณ เช่น พลาโต (Plato) ได้สนับสนุนเด็กที่มีสติปัญญาสูงให้เรียนในวิชาวิทยาศาสตร์ ปรัชญา และเวทมนตร์คาถาต่าง ๆ และเขาเชื่อว่า เด็กเหล่านี้สามารถที่จะเป็นผู้นำในสังคมได้

ในศตวรรษที่ 16 Suleiman ได้แยกเด็กคริสเตียนที่มีปัญญาเลิศให้เรียนเกี่ยวกับวิชาศิลปะ สงคราม วิทยาศาสตร์ และปรัชญา ซึ่งต่อมาทำให้ Ottoman Empire มีอำนาจและเจริญก้าวหน้าทางด้านศิลปะ วิทยาศาสตร์และสงครามเป็นอันมาก

ในช่วงศตวรรษที่ 19-20 มีสถาบันหลายแห่งในยุโรปเริ่มมีการคัดเลือกเด็กปัญญาเลิศให้เข้าเรียนในโครงการศึกษาพิเศษขึ้น และต่อมาในสหรัฐอเมริกาก็ได้เริ่มสนใจในเรื่องเด็กปัญญาเลิศขึ้นมาเช่นกัน

ความหมายของเด็กปัญญาเลิศ

สำหรับความหมายของเด็กปัญญาเลิศนั้น ได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายอย่างด้วยกัน เช่น Sumption and Luecking (1960) กล่าวว่า เด็กปัญญาเลิศเป็นเด็กที่มีความสามารถในการเข้าใจเรื่องของนามธรรมได้สูง หรือเป็นเด็กที่มีความคิดฝันในลักษณะสร้างสรรค์สูง

Fliegler and Bish (1959) กล่าวว่า เด็กปัญญาเลิศหมายถึงเด็กที่มีความสามารถทางการเรียนสูง เป็นเด็กที่อยู่ในกลุ่มได้คะแนนเรียนดีในระดับ 15-20 เปอร์เซนต์แรกของเด็กทั้งโรงเรียน และมีความสามารถสูงในวิชาคณิตศาสตร์ เครื่องจักรกล วิทยาศาสตร์ ศิลปะ การเขียนอย่างสร้างสรรค์ ดนตรี และสามารถเป็นผู้นำกลุ่มได้เป็นอย่างดี

Terman (1959) กล่าวว่า เด็กปัญญาเลิศคือเด็กที่มีเกณฑ์ภาคเชวาร์น (I.Q.) ตั้งแต่ 140 ขึ้นไปซึ่งเกณฑ์ภาคเชวาร์นนี้สามารถวัดได้จากแบบทดสอบเชวาร์นปัญญาของสแตนฟอร์ดบินเน็ต (Stanford-Binet Intelligence Scale)

Guilford (1959) นักจิตวิทยาชาวอเมริกันกล่าวว่า ความเฉลียวฉลาดของบุคคลนั้นมีความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์

ประเภทของเด็กปัญญาเลิศ

Dorothy Sisk (1979) ได้สรุปไว้ว่า เด็กปัญญาเลิศหมายถึงเด็กที่มีความสามารถเป็นพิเศษในด้านต่าง ๆ ซึ่งอาจจะเป็นความสามารถเพียงด้านเดียวหรือในหลาย ๆ ด้านรวมกันก็ได้ ซึ่งความสามารถเหล่านั้นมีดังนี้

1. ความสามารถทางด้านสติปัญญาทั่วไป (General Intellectual Ability) ซึ่งหมายถึงความสามารถทั่วไปทั้งทางด้านภาษา การใช้คำ การเข้าใจความหมายของคำ ความสามารถในการเขียน เรียนเลขได้รวดเร็วถูกต้อง เป็นต้น

2. ความถนัดเฉพาะวิชา (Specific Academic Aptitude) เช่นความถนัดทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เป็นต้น

3. มีความคิดสร้างสรรค์ (Creative or Productive Thinking) ซึ่งเป็นลักษณะพิเศษของความฉลาด เป็นความสามารถที่สลับซับซ้อนหลาย ๆ ด้านเช่น ความสามารถในการคิดค้นสิ่งแปลกใหม่และประดิษฐ์ขึ้นมาใหม่เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสังคมต่อไปได้ ตลอดจนมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหา มีความคิดและการกระทำที่ยืดหยุ่น

4. ความสามารถทางการเป็นผู้นำ (Leadership Ability) เป็นความสามารถที่จะประสานความสัมพันธ์ภายในกลุ่ม สามารถชักจูงให้ผู้อื่นคล้อยตามหรือเห็นด้วยกับความคิดของตนตลอดจนเป็นผู้สามารถนำกลุ่มของตนให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามที่ต้องการ

ลักษณะของเด็กปัญญาเลิศ

นักจิตวิทยาได้ให้ข้อสังเกตสำหรับเด็กปัญญาเลิศไว้ว่าควรมีลักษณะดังนี้

1. ทางด้านร่างกาย (Physical Traits)

เด็กปัญญาเลิศมักจะมีพัฒนาการทางด้านร่างกายเร็วกว่าเด็กปกติ เช่น เด็กปัญญาเลิศจะมีรูปร่างสูงใหญ่ น้ำหนักมากและแข็งแรงกว่าเด็กปกติ (Terman, 1925) ทั้งนี้เพราะเขามีความเชื่อว่า พัฒนาการทางร่างกายนั้นมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กด้วย และจากการศึกษาของ Laycock และ Caylor (1964) ซึ่งได้ศึกษาการเจริญเติบโตทางร่างกายของเด็กปัญญาเลิศก็พบว่า เป็นไปอย่างรวดเร็วกว่าเด็กปกติ ดังนี้

	เด็กปกติ	เด็กปัญญาเลิศ
น้ำหนัก	47.15	47.88
ความสูง	48.19	48.78
ความยาวของขา	47.60	49.33

2. ทักษะการเรียนรู้ (Learning Characteristics)

เด็กปัญญาเลิศสามารถเรียนรู้ในเรื่องของความหมายของคำ และการใช้เหตุผลได้ดีกว่าเด็กทั่วไป (Ramaseshan, 1950) สามารถแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ที่เกิดขึ้นได้ดี มีความรอบคอบ มีสามัญสำนึกคิดว่าเด็กทั่วไป สามารถจดจำสิ่งที่ได้พบเห็นมา ชอบซักถามปัญหาต่าง ๆ อยู่เสมอ มีความอยากรู้อยากเห็นสิ่งใดสิ่งหนึ่งมากกว่าเด็กธรรมดา (Kough and Dehaan, 1955) นอกจากนี้เด็กปัญญาเลิศยังมีความสามารถทางด้านความจำ การเรียงลำดับ ความสามารถทางการเรียนคณิตศาสตร์ และเกิดการหยั่งเห็น (insight) ได้มากกว่าเด็กปกติ (Garrison & Force, 1965) และเด็กสามารถเรียนวิชาทางด้านศิลปะ วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ได้ดีกว่าเด็กปกติ (Wilson, 1953)

3. ความสามารถในการอ่าน (Reading Ability and Interests)

จากการศึกษาของ Barbe (1952) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับความสนใจของเด็กปัญญาเลิศจำนวน 1030 คน พบว่ามีเด็กผู้หญิงจำนวน 47% และเด็กผู้ชายจำนวน 33% ที่ชอบอ่านหนังสือ และสามารถอ่านได้ก่อนเข้าโรงเรียนในระดับชั้นต้นและยังพบว่ามีเด็กอยู่ 18% ที่สามารถอ่านได้จากการสอนของแม่ อีก 5% อ่านได้โดยพ่อสอนให้ ส่วนเด็กที่เรียนด้วยตนเองมีอยู่ประมาณ 3% ซึ่งมีอยู่คนหนึ่งบอกว่า เขาเรียนรู้จากการอ่านสัญญาณจราจรและจากแผนที่บนถนนขณะที่เขานั่งรถผ่าน เช่นเดียวกับ Terman และ Olden (1940) ที่พบว่าเด็กปัญญาเลิศจะมีจำนวน 50% ที่สามารถอ่านได้ก่อนเข้าโรงเรียน นอกจากนั้นยังพบว่า เด็กปัญญาเลิศประมาณ 80% ที่ชอบอ่านหนังสือ เด็กผู้ชายชอบอ่านหนังสือประเภทเรื่องลึกลับ อนาคตชีวิตและประวัติศาสตร์ของบุคคลมากตามลำดับ (Bare, 1952) และเด็กเหล่านี้จะมีความสนใจเป็นระยะเวลานานกว่าเด็กปกติด้วย

4. สัมฤทธิ์ผลทางการเรียน (School Achievement)

จากการศึกษาของ Lamson (1935) พบว่าในระดับเด็กเล็กนั้น เด็กปัญญาเลิศจะมีความสามารถเหนือเด็กปกติประมาณ 2 ปี และจากการศึกษาของ Leta Hollingworth (1942) พบว่าเด็กปัญญาเลิศจะมีโอกาสไปเรียนในระดับมหาวิทยาลัย และเรียนได้เกียรตินิยมด้วย

5. ลักษณะบุคลิกภาพ (Personality Traits)

เด็กปัญญาเลิศมักมีอารมณ์ที่คงที่กว่าเด็กปกติ มีความอยากรู้อยากเห็น ทะเยอทะยาน มีความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความคิดสร้างสรรค์มากกว่าเด็กปกติ (Lightfoot, 1951)

6. สุขภาพจิตและการปรับตัวโดยทั่วไป (Mental Health and General Adjustment)

จากการศึกษาของ Terman พบว่ามีเด็กปัญญาเลิศประมาณ 80% ที่มีปัญหาในเรื่องของการปรับตัวมาก แต่อย่างไรก็ตามเขาได้สรุปว่า ปัญหาการปรับตัวของเด็กปัญญาเลิศนี้มีน้อยมาก เพราะถือว่าการที่เด็กสามารถปรับตัวได้ดีตั้งแต่วัยเด็กก็ช่วยให้เด็กสามารถปรับตัวได้ดีในวัยผู้ใหญ่ด้วย

7. สภาพของการแต่งงาน การหย่าร้าง และจำนวนบุตรในครอบครัว (Marriage, Divorce and Fertility)

จากการศึกษาของ Terman พบว่าผู้ใหญ่ปัญญาเลิศจะมีอัตราในการแต่งงานพอ ๆ กับคนปกติ (84%) แต่อัตราการหย่าร้างจะน้อยกว่าคนปกติทั่วไป โดยสรุปแล้วจะพบว่า คนปัญญาเลิศมีแนวโน้มที่จะมีความสุขในชีวิตสมรส และมีจำนวนบุตรน้อยกว่าคนปกติด้วย

8. อาชีพและตำแหน่งหน้าที่การงาน (Vocational and Occupational Status) จากการศึกษาของ Terman พบว่า พวกปัญญาเลิศมักจะประกอบอาชีพที่ต้องใช้วิชาชีพชั้นสูง จึงทำให้มีตำแหน่งในหน้าที่การงานดี มันคงรวมทั้งมีรายได้สูงกว่าคนปกติทั่วไปด้วย

ปัญหาของเด็กปัญญาเลิศ

ปัญหาที่มักพบได้ทั่วไป ได้แก่

1) เป็นเด็กปัญญาเลิศที่มีความสำเร็จในการเรียนต่ำ (Underachiever or Underachieving Gifted Children)

โดยปกติคนทั่วไปมักจะเข้าใจว่า เด็กปัญญาเลิศเป็นเด็กที่ไม่มีปัญหา เพราะเด็กเหล่านี้สามารถเล่าเรียนหรือเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ได้ดีและประสบความสำเร็จสูง ดังนั้น พ่อแม่ ครู อาจารย์และเพื่อนฝูงจึงนิยมชมชอบ ซึ่งถ้ามองดูผิวเผินแล้วก็ไม่น่าจะมีปัญหาอะไร แต่ตามความเป็นจริงแล้ว เด็กปัญญาเลิศก็มีปัญหาเช่นเดียวกับเด็กปกติ แต่ปัญหาของเด็กเหล่านี้จะต่างออกไป จากเด็กปกติตรงที่ว่า เด็กปัญญาเลิศจำนวนไม่น้อยที่ประสบความสำเร็จสูง และบางคนก็ไม่มีโอกาสได้พัฒนาความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ ทั้งนี้เพราะเด็กอยู่ในสภาพการณ์ที่ไม่ท้าทายหรือเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความสามารถ หรือความถนัดของแต่ละบุคคลออกมา ดังนั้นจึงทำให้เด็กมีพฤติกรรมที่ท้อแท้ สิ้นหวัง รู้สึกเบื่อหน่าย หลีกหนีการปฏิบัติตามเป้าหมายของครูหรือทางโรงเรียน ในที่สุดก็ต้องลาออกจากโรงเรียน หรืออาจจะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว หรือมีพฤติกรรมก่อความสงบสุขในชั้นเรียนต่อไป เป็นต้น ดังเช่นจากประวัติของบุคคลที่สำคัญของโลก เช่น Albert Einstein (1879-1955) นักวิทยาศาสตร์เอกของโลก ไอน์สไตน์มีความสนใจในวิชาฟิสิกส์และคณิตศาสตร์ แต่เมื่อเขาเข้าเรียน เขาต้องเรียนด้านมนุษยศาสตร์ เช่น ภาษากรีก ละตินและประวัติศาสตร์โบราณ จึงทำให้เขารู้สึกเบื่อหน่ายมาก แต่เขาก็โชคดีที่คุณลุงของเขาได้สอนวิชาคณิตศาสตร์ให้ด้วยในขณะที่เขายังเรียนภาษาอยู่ในโรงเรียน ในที่สุดเมื่อเขาอายุได้ 15 ปี เขาจึงลาออกจากโรงเรียนที่มูนิช ไปอยู่กับพ่อแม่ที่มิลาโน และได้เรียนทางด้านฟิสิกส์ตามใจปรารถนา และประสบความสำเร็จในชีวิตของนักวิทยาศาสตร์ผู้ยิ่งใหญ่ของโลก ส่วนเอ็ดิสัน (Edison) นั้นได้มีโอกาสเรียนในโรงเรียนเพียง 3 เดือนเท่านั้น เพราะขณะที่เขาอายุ 7 ขวบ เขามักจะเรียนอยู่อันดับสุดท้ายของห้องซึ่งทำให้ครูคิดว่า เขาเป็นเด็กโง่เง่า ควรที่จะออกจากโรงเรียนไปทำงานอย่างอื่นดีกว่า เพราะถึงแม้จะเรียนไปก็เสียเวลาเปล่า ๆ ซึ่งมารดา

ของเขารู้สึกผิดหวังมาก และให้เขาออกจากโรงเรียนโดยมารดาของเขาจะเป็นผู้สอนให้เองที่บ้าน จนกระทั่งเมื่อเขาอายุได้ 15 ปี เขาสามารถเป็นบรรณาธิการหนังสือของเขาเองที่ชื่อว่า “The Weekly Herald” และต่อมาเขาก็เป็นนักวิทยาศาสตร์เอกของโลกเช่นเดียวกัน

ดังนั้นผู้ที่เป็นครูก็ควรจะได้คำนึงในเรื่องนี้ให้มากด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งก่อนที่จะตัดสินใจว่า เด็กคนใดมีระดับสติปัญญาต่ำก็ควรที่จะศึกษาข้อมูลอย่างละเอียดเสียก่อน ถ้าไม่เช่นนั้นแล้ว เท่ากับ เป็นการตราหน้าเด็ก ทำให้เด็กรู้สึกเบื่อหน่ายต่อครูและบทเรียนต่อไปอีกด้วย และต้องลาออกจากโรงเรียนต่อไป

สาเหตุสำคัญที่ทำให้เด็กปัญญาเลิศมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนต่ำ

นักจิตวิทยาหลายท่านได้พยายามค้นคว้าถึงสาเหตุที่เด็กปัญญาเลิศมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนต่ำไว้ เช่น Gallagher (1959) ได้สรุปไว้ดังนี้

1. เด็กต้องอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่ได้ส่งเสริมให้เขาได้ประสบความสำเร็จ เช่น สังคมที่ไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา สังคมที่คอยกีดกันมิให้เด็กแสดงออกทางความคิดซึ่งเท่ากับเป็นการสกัดกั้นความคิดสร้างสรรค์ของเด็กโดยสิ้นเชิง ทำให้เด็กหมดกำลังใจซึ่งทำให้ผลการเรียนต่ำลงได้
2. ความสัมพันธ์ระหว่างเด็กและพ่อแม่ที่ไม่ดี โดยเฉพาะผู้ที่เป็นพ่อแม่ที่มักจะคอยบังคับให้เด็กสนใจในสาขาวิชาหรืออาชีพที่ตนเองสนใจเท่านั้น ซึ่งเท่ากับเป็นการบีบบังคับจิตใจเด็ก ทำให้เด็กได้เรียนในวิชาที่ตนเองมิได้สนใจหรือมีความถนัดเลย จึงทำให้ดูเหมือนว่าผลการเรียนรู้ไม่ดีเท่าที่ควร ดังเช่น ไอน์สไตน์ที่ถูกบังคับให้เรียนในสาขาวิชาลาติน กรีก และประวัติศาสตร์สมัยโบราณ แต่เขาเองสนใจในวิชาคณิตศาสตร์และฟิสิกส์ ทำให้เขาเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนและมีผลทำให้การเรียนไม่ดี
3. เด็กไม่สามารถที่จะเลือกเพื่อนที่สนใจในสาขาวิชาที่ชอบเหมือน ๆ กันได้ ทั้งนี้เพราะพ่อแม่ไม่เข้าใจเด็กและไม่เปิดโอกาสให้กับเด็กได้เลือกเพื่อนเอง ทำให้เด็กหงุดหงิดไม่สบายใจซึ่งมีผลกระทบกระเทือนต่อผลการเรียนด้วย
4. เด็กถูกครูบังคับให้ทำตามที่ครูสั่งโดยเฉพาะในเรื่องของความประพฤติและการเรียน ซึ่งทำให้เด็กมีความรู้สึกที่ ครูใช้วิธีเดียวกับพ่อแม่ที่บ้านซึ่งเด็กไม่ชอบ ทำให้เด็กพลอยเกลียดครูและไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของครู จึงทำให้เด็กไม่บรรลุตามเป้าหมายที่ครูตั้งไว้ และมีผลต่อการเรียนของเด็ก
5. โรงเรียนที่มีกฎระเบียบอย่างเคร่งครัดเกินไปซึ่งทำให้เด็กกลัว ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นตลอดจนไม่ชอบโรงเรียน ทำให้เด็กหนีเรียนซึ่งมีผลกระทบกระเทือนต่อการเรียนและทำให้ผลการเรียนตกต่ำ

6. เกิดจากความพิการของเด็กปัญญาเลิศ เด็กปัญญาเลิศจำนวนไม่น้อยที่มีความพิการของตนเอง เช่น Helen Keller เป็นเด็กปัญญาเลิศ แต่หูหนวกและตาบอด หรือ Franklin D. Roosevelt มีความพิการอันเนื่องมาจากโรคโปลิโอ Beethoven นักดนตรีเอกของโลกตาบอด ซึ่งความพิการเหล่านี้ย่อมมีผลทำให้ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ความสามารถของเขามีอยู่ (Kirk, 1962:75)

2) ปัญหาในเรื่องของการปรับตัว (Adjustment Problems)

เด็กปัญญาเลิศมักจะมีปัญหาในเรื่องของการปรับตัวมาก เช่น จากการศึกษาของ เบอร์ก และคณะ (Burks et al, 1930) พบว่า มีเด็กปัญญาเลิศประมาณ 20-30% ที่มีปัญหาในเรื่องของการปรับตัวมาก ทั้งนี้เพราะเด็กเหล่านี้มักจะมีปัญหาขัดแย้งกับครู ครูจะไม่ค่อยชอบเด็กที่มีความคิดแปลก ๆ นอกสู้นอกทาง (ซึ่งเป็นลักษณะพิเศษของเด็กปัญญาเลิศ) ครูคิดว่า พวกเขาชอบเพื่อนมากเกินไป และครูมักเห็นเป็นเรื่องตลกมากกว่าความเป็นจริง ซึ่งจากการวิจัยของ Getzels and Jackson (1958) ก็พบว่า ครูจะชอบเด็กที่มีระดับสติปัญญาสูง แต่มีระดับความคิดสร้างสรรค์ไม่สูงมากนัก มากกว่า เด็กที่มีความคิดสร้างสรรค์สูง แต่มีระดับสติปัญญาไม่สูงมากนัก นอกจากนั้นเด็กปัญญาเลิศมักมีปัญหาในเรื่องการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน ๆ ทั้งนี้เพราะเด็กปัญญาเลิศเหล่านั้นมักจะตัวเล็กกว่าเพื่อน ๆ ในชั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กที่อยู่ในวัยรุ่นจะเห็นเด่นชัดมาก ดังนั้นเพื่อน ๆ มักจะตัวโตกว่าเด็กปัญญาเลิศมาก ทำให้เพื่อน ๆ ไม่อยากจะเล่นด้วย ประกอบกับความสนใจของเด็กปัญญาเลิศจะไม่ค่อยเหมือนกับเด็กทั่ว ๆ ไป เช่น เด็กทั่ว ๆ ไปชอบเล่นกีฬาที่ใช้กำลัง เช่น วิ่ง กระโดด เล่นเกมสักลงแจ้ง แต่เด็กปัญญาเลิศจะชอบกีฬาที่ต้องใช้สมอง เช่น เล่นหมากรุก สแครปเบิ้ล เป็นต้นจึงทำให้เด็กปัญญาเลิศเล่นกับเด็กปกติไม่ค่อยได้ ทำให้เด็กปัญญาเลิศมีปัญหาในการปรับตัวกับเพื่อนมาก

3) เด็กปัญญาเลิศมีความรู้สึกด้อย (Feeling of Inferiority)

เป็นเรื่องแปลกที่เด็กปัญญาเลิศมักจะมีความรู้สึกว่าตนเองด้อยกว่าเพื่อน ๆ ในเรื่องของการเล่นกีฬา โดยเฉพาะเด็กผู้ชายจะมีความรู้สึกในเรื่องนี้มากทั้ง ๆ ที่เด็กปัญญาเลิศมักจะได้เปรียบกว่าเด็กปกติในเรื่องของการใช้ทักษะในการพูด การคิดในเรื่องของนามธรรมและความมีเหตุผล แต่ในเรื่องของกีฬาแล้วพวกเขาสู้ออกกำลังกายไม่ได้

นอกจากนั้น ความรู้สึกด้อยของเด็กเกิดจากการที่พ่อแม่วิตกกังวลในตัวเด็กมากเกินไป พ่อแม่มักจะคาดหวังเด็กปัญญาเลิศไว้สูงมากกว่า จะต้องสามารถสอบวิชาต่าง ๆ ได้คะแนนดี จะต้องสอบให้ได้ 1 เสมอ ซึ่งทำให้เด็กเองก็เกิดความวิตกกังวล กลัวว่าถ้าสอบตกหรือได้คะแนนไม่ดีแล้ว จะทำให้พ่อแม่ผิดหวังมาก ซึ่งความคาดหวังของพ่อแม่ ย่อมเป็นแรงกดดันต่อเด็ก ทำให้เด็กรู้สึกไม่สบายใจและมีปัญหาในเรื่องของอารมณ์ต่อไป ดังเช่น เด็กผู้หญิงอายุ 14 ปี ได้เขียนบรรยายไว้ว่า

“ฉันรู้สึกกลัวที่จะต้องเผชิญหน้ากับคุณแม่หลังเลิกเรียนเย็นนี้ เพราะฉันไม่แน่ใจว่าวิชาที่ฉันสอบวันนี้ ฉันจะสอบผ่านหรือเปล่า... คุณแม่ของฉันก็มักจะเห็นเรื่องการสอบของฉันเป็นเรื่องคอขาดบาดตายทุกครั้ง แล้วนี่..ถ้าฉันสอบไม่ผ่าน อะไรจะเกิดขึ้น..รู้ไหม แน่نون คุณแม่ก็จะดุคุณพ่อว่า “ทำไม ไม่สอนให้ลูก” และคุณแม่ก็ถูกคุณพ่อดุเช่นกันว่า “ทำไมแม่ไม่เอาใจใส่ ดูลูกให้ดี” ฉันก็ต้องได้แต่นั่งเงิบ เพราะปวการที่ฉันจะพูด คุณพ่อและคุณแม่ไม่เคยฟังข้อแก้ตัวของฉันเลย และฉันก็ไม่เข้าใจว่า ทำไมคุณพ่อและคุณแม่ต้องทะเลาะกันในเรื่องของฉันตลอดคืน.....” (Strang, 1950; 99)

ข้อเสนอแนะในการสอนเด็กปัญญาเลิศ

จากการสังเกตพฤติกรรมของเด็กปัญญาเลิศที่เรียนร่วมกับเด็กปกติ จะช่วยให้ครูสามารถหาทางป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นได้ ถ้าหากว่าครูจะเข้าใจเด็กเหล่านี้ ซึ่งวิธีป้องกันมิให้เด็กเกิดปัญหาขึ้น ครูควรจะทำปฏิบัติดังนี้

1. เด็กปัญญาเลิศสามารถที่จะเรียนรู้และเข้าใจได้เร็วกว่าเด็กปกติ ดังนั้นครูไม่ควรสอนซ้ำ ๆ ในเรื่องเดียวกัน เพราะจะทำให้เด็กรู้สึกเบื่อหน่าย ไม่อยากจะเรียน แต่ครูควรสอนโดยการให้เด็กได้มีโอกาสอภิปราย แสดงความคิดเห็นและมีการแนะนำให้ไปค้นคว้าเพิ่มเติม
2. เด็กปัญญาเลิศสามารถใช้เหตุผลและมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งของต่าง ๆ ได้ดีกว่าเด็กปกติ เด็กพวกนี้จึงชอบคิดและหาข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ ด้วยตนเองมากกว่าที่จะให้ครูบอกให้หมด ดังนั้นครูควรเป็นผู้คอยเสนอแนะให้ความช่วยเหลือเมื่อเขาต้องการเท่านั้น
3. เด็กปัญญาเลิศมีความสามารถในการใช้คำและภาษามากกว่าเด็กปกติ เด็กเหล่านี้ต้องการที่จะติดต่อสื่อสารกับครูและเพื่อนในชั้นเรียน แต่มักจะมีปัญหาว่า เขาสื่อความหมายด้วยภาษาหรือใช้ศัพท์สูง ๆ ซึ่งเพื่อน ๆ ไม่ค่อยจะเข้าใจเขา ดังนั้นครูควรจะช่วยเหลือเขา โดยการเปิดโอกาสให้เขาได้แสดงออกเต็มที่โดยการเขียน หรือเปิดโอกาสให้เขาได้อภิปรายในชั้นเรียนได้ด้วย
4. เด็กปัญญาเลิศมักจะมีความรู้กว้าง เพราะเด็กเหล่านี้มักจะมีความสามารถในการจำได้สูงซึ่งมักจะทำความอึดอัดใจให้กับครูเป็นอย่างมากว่า เด็กมักจะถามคำถามแปลก ๆ นอกเหนือจากบทเรียน (ไม่รู้ว่าเป็นเด็กเอาคำถามมาจากที่ใด) ครูควรให้ความสนใจและเปิดโอกาสให้เด็กศึกษาได้กว้างขวางยิ่งขึ้น และครูต้องคอยให้กำลังใจแก่เด็กเหล่านี้ด้วย
5. เด็กปัญญาเลิศมักมีความสนใจกว้าง จึงทำให้เด็กสามารถเรียนรู้สิ่งแวดลอมต่าง ๆ ได้มาก จนบางครั้งบทเรียนที่โรงเรียนกำหนดให้กลายเป็นสิ่งที่เขาไม่ต้องการเลย ดังนั้นครูจำเป็นต้องยืดหยุ่น ยอมให้เด็กทำงานที่ตนสนใจ แต่ให้อยู่ในขอบข่ายของเรื่องเดียวกัน
6. เด็กปัญญาเลิศมักจะเป็นเด็กที่เพื่อนชอบในบางครั้งเพราะเห็นว่าเขาเด่น แต่บางครั้งเด็กปัญญาเลิศจะแสดงออกในลักษณะที่เพื่อนไม่เข้าใจ เพราะตามไม่ทัน ทำให้เด็กเหล่านี้มี

การรับรู้เพื่อนที่ผิด ๆ และแยกตัวเองออกมาจากกลุ่มเพื่อน ดังนั้น ครูต้องให้ความช่วยเหลือเพื่อมิให้เกิดปัญหาในเรื่องของการปรับตัวขึ้นได้ รวมทั้งช่วยให้เขาได้มี การรับรู้เกี่ยวกับตนเอง (Self-concept) ที่ถูกต้องยิ่งขึ้น

7. เด็กปัญญาเลิศมักแสดงออกอย่างเปิดเผย และมีความคิดแปลก ๆ กว่าเด็กอื่น ๆ ครูก็ต้องพยายามเข้าใจ ยอมรับและพยายามให้เด็กนำความรู้ที่เขามีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ อย่าพยายามกล่าวตำหนิเด็ก เพราะจะทำให้เด็กไม่กล้าแสดงออกต่อไป

แต่อย่างไรก็ตาม ในการสอนเด็กปัญญาเลิศนั้น การสอนจะต้องช่วยให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์ซึ่ง Wilson ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับเทคนิค ดังนี้

1. การระดมสมอง (Brain storming) โดยวิธีการช่วยกันตั้งหัวข้อที่จะอภิปรายร่วมกัน และให้เด็กแต่ละคนเสนอความคิดเห็นออกมา เพราะเขาเชื่อว่า เด็กยังมีความคิดเสนอให้แก่กลุ่มมากเท่าไร ทำให้เขามีข้อมูลและเกิดความคิดใหม่มากยิ่งขึ้นเท่านั้น

2. กระตุ้นเด็กโดยการตั้งปัญหาที่ยั่วและท้าทาย เช่นอาจจะให้เด็กอภิปรายกันว่า อะไรจะเกิดขึ้นถ้าหากว่าทุกคนในโลกนี้เป็นคนหูหนวก หรือถ้าทุกคนมีนิ้วเพียง 3 นิ้ว เป็นต้น

นอกจากนี้ ในการสอนเด็กปัญญาเลิศ ครูก็นับว่าเป็นสิ่งสำคัญ เพราะถ้าหากว่าครูเป็นผู้ไม่มีความสามารถเพียงพอหรือมีคุณสมบัติที่ไม่เหมาะสมแล้ว ก็จะไม่ช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เช่นเดียวกัน

ดังนั้น เราควรมาศึกษาเกี่ยวกับคุณสมบัติของครูที่จะสอนเด็กปัญญาเลิศต่อไปดังนี้

คุณสมบัติของครูที่สอนเด็กปัญญาเลิศ

ครูที่สอนเด็กปัญญาเลิศควรมีลักษณะดังนี้

1. ครูควรมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะและธรรมชาติของเด็กปัญญาเลิศ นั่นก็คือ ครูควรเข้าใจในเรื่องของความต้อการ ความสนใจของเด็กในวัยต่าง ๆ กัน รวมทั้งวิธีการส่งเสริมลักษณะธรรมชาติของเด็กให้เจริญงอกงามอย่างเต็มที่ทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญาและความถนัดของเด็กปัญญาเลิศ โดยสามารถจัดโปรแกรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน

2. ครูควรมีความสนใจนักเรียนอย่างจริงจัง กล่าวคือครูจะต้องมีความรู้สึกชอบสอนและทำงานร่วมกับเด็กด้วยความพอใจ ตั้งใจจริงและเสียสละจริง ๆ ครูควรเข้าใจว่า เด็กปัญญาเลิศมีความต้องการเช่นเดียวกับเด็กปกติทั่ว ๆ ไปคือความต้องการความรัก ความสนใจ ความเอาใจใส่ ความมั่นคง ปลอดภัยและต้องการคำแนะนำจากครู ดังนั้นครูจะต้องไม่ปล่อยให้เด็กปัญญาเลิศไว้ตามลำพังโดยเข้าใจผิดว่า เด็กเหล่านี้ฉลาด สามารถเรียนรู้ เข้าใจ และสามารถแก้ปัญหาทุกอย่างได้ด้วยตนเอง

3. ครูควรมีสติปัญญาเป็นเลิศด้วย เพราะความมีสติปัญญาเฉียบแหลม มีเขวามันไหวพริบดี มีความคล่องแคล่วว่องไว กระตือรือร้นและมีชีวิตชีวา จะทำให้ครูเรียนรู้ เข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้ อย่างรวดเร็วทันเด็ก ตลอดจนสามารถตัดสินใจถูกต้องทันการ และสามารถเลือกจัดโปรแกรม การเรียนการสอนให้เด็กแต่ละคนได้อย่างเหมาะสมกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจ ของเด็กได้

4. ครูควรเป็นบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ หรือมีความคิดแปลกใหม่เพื่อที่ครูจะได้ ค้นคว้าหาวิธีการสอนใหม่ ๆ ที่น่าสนใจแล้วนำมาทดลองสอนกับเด็ก เพื่อช่วยพัฒนาการสอน ให้ดีขึ้น และถ้าหากว่าครูมีความคิดสร้างสรรค์แล้ว เขาจะไม่เป็นอุปสรรคหรือตัวสกัดกั้นความ คิดสร้างสรรค์ของเด็กด้วยการบังคับให้เด็กทำตามที่ครูต้องการทุกประการ แต่เขาจะทำงาน ร่วมกับเด็กและส่งเสริมเด็กต่อไป

5. ครูควรมีความรู้กว้างและรอบรู้ เป็นผู้ที่สนใจศึกษาค้นคว้าทั้งเรื่องหลักสูตร วิธีสอน เอกสาร ตำราและวัสดุอุปกรณ์การสอน และมีความเชี่ยวชาญหรือมีความสามารถพิเศษในบาง สาขาวิชา เพื่อสามารถจะให้การช่วยเหลือแนะนำเด็กได้

6. ครูควรมีสุภาพที่แข็งแรง มีอารมณ์และจิตใจที่มั่นคง เป็นผู้มีวุฒิภาวะสมวัย ทั้ง ด้านร่างกาย ความคิดและการกระทำ เพราะครูที่มีวุฒิภาวะจะไม่มีอาการอิจฉาริษยาหรือไม่ ยอมรับนักเรียนและความสามารถของเขา แต่จะยอมรับและช่วยเหลือ ชี้แนะให้นักเรียนได้พัฒนา อย่างเต็มที่

7. ครูควรมีคุณสมบัติส่วนตัวที่ดี เช่น สามารถใช้ภาษาได้อย่างดีทั้งในด้านการพูด และ การเขียน พูดจาได้ชัดเจน คล่องแคล่วและถูกต้อง มีกิริยามารยาทดี วางตัวได้เหมาะสมกับโอกาส และสถานที่

จากลักษณะสำคัญของครูที่สอนเด็กปัญญาเลิศเหล่านี้จะสามารถช่วยให้เด็กปัญญาเลิศ สามารถพัฒนาความสามารถของตนเองได้อย่างเต็มที่

การจัดระบบการศึกษาให้แก่เด็กปัญญาเลิศ (Special Educational Provisions for the Gifted)

โดยปกติเด็กปัญญาเลิศซึ่งเป็นเด็กพิเศษที่มีอยู่จำนวนน้อยนั้น มักจะสนใจในวิชาใหม่ ๆ และสนใจอย่างลึกซึ้ง แต่การที่จะให้เด็กเหล่านี้มีระบบการเรียนการสอนเหมือนกับเด็กปกติทั่วไป ก็จะทำให้เด็กเกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียน ซึ่งจะมีผลกระทบต่อความสามารถสร้างสรรค์ของ เด็กได้ ดังนั้นเด็กปัญญาเลิศควรจะได้จัดระบบการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความสามารถ ของเขายิ่งขึ้น โดยนักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้พยายามเสนอไว้ว่า ควรจะจัดเป็น 3 วิธีด้วยกัน ดังนี้

1. การจัดโครงการสอนเร่ง (Acceleration) หมายถึงโครงการที่จัดให้เด็กปัญญาเลิศได้เรียนจบหลักสูตรในระยะสั้น รวมทั้งการอนุญาตให้เด็กเข้าเรียนในโรงเรียนได้เร็วกว่าเด็กปกติ หรือยกเว้นไม่ต้องเรียนในบางวิชา หรือเป็นการเรียนเฉพาะภาคฤดูร้อนเป็นต้น (Harring, 1974) ซึ่งวิธีนี้จะมีทั้งข้อดีและข้อเสีย ดังนี้

ข้อดี

1. เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กปัญญาเลิศ ได้แสดงความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่โดยไม่ต้องคำนึงถึงอายุที่แท้จริงของเด็ก เพียงแต่คำนึงถึงวุฒิภาวะของเด็กมากกว่า ซึ่งวิธีนี้จะช่วยให้เด็กไม่เกิดความหงุดหงิดที่จะต้องทนเรียนเท่าเทียมกับเพื่อนที่เรียนอ่อนกว่า

2. ทำให้เด็กใช้เวลาเรียนเพียงระยะสั้น ๆ เท่านั้น เป็นการประหยัดเงินไปด้วย และทำให้เด็กได้ออกไปพัฒนาสังคมได้เป็นเวลานาน (Strang, 1955)

ข้อเสีย

1. การสอนเร่งให้กับเด็ก ถึงแม้จะเป็นการช่วยให้เด็กเรียนจบหลักสูตรในระยะสั้น ๆ แต่ก็มีข้อเสียที่เด็กไม่สามารถจะเรียนรู้ในบางเรื่องอย่างลึกซึ้งได้ ทั้งนี้เพราะเด็กขาดประสบการณ์มาก่อน

2. เด็กปัญญาเลิศถึงแม้จะมีวุฒิภาวะทางสมอง แต่วุฒิภาวะทางด้านร่างกายและสังคมยังด้อยกว่าเพื่อน ๆ ที่อายุมากกว่าในชั้นเรียนเดียวกัน ที่เห็นเด่นชัดมากก็คือ ในเรื่องของการเจริญเติบโตทางด้านร่างกาย ตัวจะเล็กกว่าเพื่อน ๆ ดังนั้น โอกาสที่เด็กเหล่านี้จะได้รับเลือกให้เป็นผู้นำนั้นมีน้อยมาก และจะทำให้มีปัญหาเรื่องการปรับตัวกับเพื่อน ๆ ด้วย

2. การจัดชั้นเรียนตามระดับความสามารถของกลุ่มเด็ก (Ability Grouping) เป็นวิธีการจัดให้เด็กปัญญาเลิศที่สนใจเหมือนกัน เรียนอยู่ในห้องเรียนเดียวกัน หรือที่เรียกว่า Special class ซึ่งวิธีนี้ช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปได้อย่างสะดวกขึ้น แต่วิธีการจัดแบบนี้ก็ได้รับการคัดค้านมาก เพราะเป็นการแยกเฉพาะเด็กเก่งเท่านั้น (Bettelheim, 1958) จึงทำให้เด็กเหล่านี้ถูกเหยียดหยามเด็กอื่น ๆ และอาจจะทำให้เด็กเรียนปานกลางและเรียนอ่อนขาดการสนใจเท่าที่ควรก็ได้ แต่อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าวิธีนี้จะช่วยให้เด็กปัญญาเลิศประสบความสำเร็จในการเรียนก็จริง แต่ก็ต้องขึ้นอยู่กับลักษณะโครงสร้างของหลักสูตร วิธีการสอนและคุณภาพของครูด้วย (Getzels and Dillon, 1973)

3. การเพิ่มพูนความรู้ในชั้นเรียน (Enrichment in Regular Class) ตามปกติทุกโครงการที่ใช้สอนเด็กปัญญาเลิศก็เป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยเพิ่มพูนความรู้ให้แก่เด็ก เช่น การสอนเร่ง เป็นต้น แต่แตกต่างกันตรงที่ วิธีการเพิ่มพูนความรู้ในชั้นเรียนนี้ เด็กปัญญาเลิศไม่ต้องถูกแยกออกจากเพื่อน ๆ พวกเขาจะเรียนร่วมกับเพื่อน ๆ ตามปกติเพียงแต่ว่า ครูอาจจะให้เรียนหรือให้การบ้านไปทำแตกต่างกันไปตามความสามารถและความสนใจของแต่ละคน เช่น ในขณะที่เพื่อน ๆ เรียน

เลขคณิต บวก ลบ คูณ หารอยู่ เด็กปัญญาเลิศอาจจะเรียนการถอดรูด (root) หรือเพื่อน ๆ เรียนวาดรูปด้วยการใช้ดินสอ แต่เด็กปัญญาเลิศอาจจะเรียนวาดรูปด้วยการใช้สีน้ำ สีน้ำมันก็ได้ ซึ่งอาจจะสรุปได้ว่า วิธีการเพิ่มพูนความรู้ให้แก่เด็กนั้นมักจะมี ดังนี้

1. สอนให้เป็นพิเศษในเรื่องของดนตรี ศิลปะ หรือวิชาเฉพาะสาขาค่าต่าง ๆ ที่เด็กสนใจ
 2. เปิดโอกาสให้เด็กรวมกลุ่มกันจัดตั้งเป็นสโมสร หรือชมรมขึ้นตามความสามารถของเด็ก
 3. ช่วยเหลือให้เด็กได้ใช้แหล่งความรู้ต่าง ๆ ในชุมชน เช่น พิพิธภัณฑ์ ห้องสมุดและหอศิลป์ เป็นต้น
- แต่อย่างไรก็ตาม วิธีการเพิ่มพูนความรู้ในชั้นเรียนนี้ก็มีทั้งข้อดีและข้อเสียเช่นเดียวกับวิธีการอื่น ๆ

ข้อดี

1. ช่วยทำให้เด็กปัญญาเลิศมีโอกาสได้พัฒนาสมองได้อย่างเต็มที่
2. ทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อยและช่วยให้เด็กอื่น ๆ มีความกระตือรือร้นตามเด็กปัญญาเลิศไปด้วย

ข้อเสีย

1. ครูมีความยากลำบากในการเตรียมการสอนให้เหมาะสม
2. เด็กปัญญาเลิศมักจะสำคัญตนเองว่าได้เรียนมากกว่าเพื่อนคนอื่น ๆ และทำให้เพื่อนเกิดปมด้อยด้วย
3. ครูอาจลำบากใจในการที่จะตัดสินว่า เด็กคนใดถนัดวิชาใดเป็นพิเศษ ซึ่งอาจจะทำให้มีการตัดสินที่คลาดเคลื่อนและมีผลเสียต่อเด็กได้

สรุป

เด็กปัญญาเลิศ หมายถึงเด็กที่มีความสามารถพิเศษกว่าเด็กปกติทั่วไปในด้านต่าง ๆ ซึ่งอาจจะเป็นความสามารถเพียงด้านเดียวหรือในหลาย ๆ ด้านรวมกัน เช่น ความสามารถทางด้านสติปัญญาซึ่งมี I.Q. ตั้งแต่ 140 ขึ้นไป หรือมีความถนัดเฉพาะวิชาใดวิชาหนึ่ง หรือมีความคิดสร้างสรรค์สูง หรือมีความสามารถทางการเป็นผู้นำ..

นอกจากนี้เด็กปัญญาเลิศจะมีลักษณะที่แตกต่างไปจากเด็กปกติอย่างเห็นได้ชัดทั้งทางด้านร่างกาย การเรียนรู้ สัมฤทธิ์ผลทางการเรียน และทางด้านสุขภาพจิต เป็นต้น

ส่วนลักษณะของปัญหาของเด็กปัญญาเลิศ ได้แก่ปัญหาที่เด็กมีความสำเร็จในการเรียนต่ำ ปัญหาในเรื่องของการปรับตัว และความรู้สึกว่าด้อยกว่าเพื่อน ๆ ในบางเรื่อง เช่น ด้านกีฬา เป็นต้น ซึ่งทั้งผู้ปกครอง และครูต้องหาทางช่วยเหลือเด็กเหล่านั้นด้วยความเข้าใจต่อไป

สำหรับแนวทางในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กปัญญาเลิศนั้นอาจจัดได้ 3 วิธีด้วยกันคือ

1. การจัดโครงการสอนเร่ง (Acceleration)
2. การจัดชั้นเรียนตามระดับความสามารถของกลุ่มเด็ก (Ability grouping)
3. การเพิ่มพูนความรู้ในชั้นเรียน (Enrichment in Regular Class)

คำถามท้ายบทที่ 5

1. จงอธิบายความหมายของคำว่า “เด็กปัญญาอ่อน”
2. จงเปรียบเทียบเด็กปัญญาเลิศและเด็กปกติที่มีความแตกต่างกันทางด้านใดบ้างอย่างไร?
3. ท่านคิดว่าเด็กปัญญาเลิศมีปัญหาทางด้านใดบ้าง และท่านจะช่วยเหลือเด็กเหล่านั้นอย่างไรบ้าง
4. ท่านคิดว่าท่านจะเสนอแนะให้แก่ครูที่สอนเด็กปัญญาเลิศอย่างไรบ้าง จงอธิบายพอสังเขป
5. ถ้าท่านต้องการส่งเสริมเด็กปัญญาเลิศให้พัฒนาได้มากที่สุด ท่านคิดว่าท่านจะจัดระบบการศึกษาให้แก่เด็กเหล่านั้นอย่างไรบ้าง
6. ท่านคิดว่าครูที่สอนเด็กปัญญาเลิศควรมีคุณสมบัติอย่างไรบ้าง จงยกตัวอย่างมาสัก 4 ข้อ